

Uitkomsten tussentijdse controle
2022

Waterschap Hunze en Aa's

... januari 2023

Concept

Building a better
working world

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

VERTROUWELIJK

Het dagelijks bestuur van Waterschap Hunze & Aa's
T.a.v. de weledelgeleerde heer
drs. ing. H. Küpers, secretaris-directeur
Postbus 195
9640 AD VEENDAM

Groningen, ... januari 2023

[REQ/]

Uitkomsten tussentijdse controle 2022

Geachte heer Küpers,

In het kader van de controle van de jaarrekening 2022 van Waterschap Hunze en Aa's brengen wij u hierbij verslag uit omtrent onze bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse werkzaamheden.

In dit rapport behandelen wij onder meer onze bevindingen en mogelijke verbeterpunten op het gebied van uw administratieve organisatie en interne beheersing.

Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole die naar onze mening van belang zijn voor het management en het dagelijks bestuur. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelf controlerende vermogen van uw organisatie.

Wij hebben op maandag 9 januari 2023 onze bevindingen toegelicht en besproken met de portefeuillehouder FAZ, de secretaris-directeur, het afdelingshoofd PFB, de controller en de senior beleidsadviseur financiën.

Wij volgen de wijze waarop binnen uw waterschap wordt omgegaan met punten uit eerdere rapporten. Wij stellen dergelijke punten opnieuw aan de orde indien wij van mening zijn dat nadere aandacht van het management nog steeds op zijn plaats is.

Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van het waterschap.

Met vriendelijke groet,
Ernst & Young Accountants LLP

L.M. de Vries MSc EMA RA

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Inleiding

Inhoud

In deze brief rapporteren wij over onze bevindingen op het gebied van uw administratieve organisatie en interne beheersing. Bij deze bevindingen geven wij de risico's weer en doen wij aanbevelingen ter verbetering indien wij daarvoor mogelijkheden zien. Wij wijzen u erop dat de rapportage van de tussentijdse uitkomsten van onze controle van nature kritisch van aard is, omdat deze zich richt op te verbeteren aspecten.

Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole. Deze werkzaamheden zijn primair gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van het Waterschap Hunze en Aa's met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid en omvatten daarom niet alle zaken die bij een specifiek op de organisatie gericht onderzoek naar voren zouden komen.

Wij volgen de wijze waarop binnen uw organisatie wordt omgegaan met punten uit eerdere rapportages. Wij stellen dergelijke punten opnieuw aan de orde indien wij van mening zijn dat nadere aandacht van het management nog steeds op zijn plaats is. Tot slot wijzen wij erop dat deze brief de bevindingen bevat zoals tot dusverre opgedaan. Na afloop van de jaarrekeningcontrole zullen wij in ons accountantsverslag een samenvatting opnemen van de belangrijkste bevindingen met betrekking tot de interne beheersing ten behoeve van het algemeen bestuur.

Onze controleaanpak

Onze controle van de jaarrekening is gebaseerd op een risicoanalyse, waarbij de diepgang van onze controlewerkzaamheden voor individuele (bedrijfs)processen en jaarrekeningposten van omvang en risicoprofiel. De risicoanalyse is een doorlopend proces en stellen wij gaandeweg bij indien dit noodzakelijk wordt geacht. Ditzelfde geldt voor onze kernpunten in de controle. Dit betekent dat wij alle risico's die relevant zijn voor de getrouwe en rechtmatige verantwoording van de van het waterschap Hunze en Aa's in onze controle betrekken en opvolgen met controlewerkzaamheden. Voor een nadere toelichting op de kernpunten in onze controle verwijzen wij naar de volgende pagina.

Wij hanteren primair een gegevensgerichte controleaanpak, gericht op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. De uitvoering van onze gegevensgerichte controlewerkzaamheden is veelal gebaseerd op data-analyse. Dit betekent dat wij voor de bepaling van de (significante) aandachtsgebieden voor onze controle, alsmede voor onze risicoanalyse reeds diverse analyses op het grootboek, waaronder de significante bedrijfsvoeringsprocessen, hebben uitgevoerd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Belangrijkste risico's

De tot op heden onderkende belangrijkste risico's in onze controle zijn:

- ▶ Frauderisico's, waaronder het (op basis van de Nederlandse Controlestandaarden veronderstelde) inherent bestaande risico op doorbreking van de interne beheersingsmaatregelen in de organisatie door het management en/of dagelijks bestuur. Dit risico raakt de totstandkoming van de (schattings)posten en toelichtingen in de jaarrekening als geheel.

Kernpunten in onze controle

Daarnaast schenken wij aandacht aan de volgende specifieke kernpunten in onze controle:

- ▶ Naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen (rechtmatigheid van de inkopen en aanbestedingen): gegeven de complexe Europese wet- en regelgeving met betrekking tot aanbestedingen bestaat het (inherente) risico dat inkopen onterecht niet Europees worden aanbesteed, waardoor de inkooplasten in de jaarrekening onrechtmatig zijn.
- ▶ Naleving van- en toelichting op de Wet Normering Topinkomens (WNT) in de jaarrekening 2022: als gevolg van de complexe wet- en regelgeving met betrekking tot de WNT bestaat het (inherente) risico dat de toelichting op de naleving van de WNT in de jaarrekening onjuist/onvolledig is.
- ▶ Heffing en invordering van de belastingen door Gemeenschappelijke Regeling Noordelijk Belastingkantoor (NBK) (inclusief controle daarvan door de huisaccountant van het NBK: Astrium) en verantwoording van de belastingopbrengsten in de exploitatierekening.

Onze werkzaamheden zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. Op basis van de geldende wet- en regelgeving (artikel 11 lid k van EU-verordening 537/2014, alsmede de Nederlandse Standaard 240) informeren wij het algemeen bestuur over significante kwesties in verband met de tijdens de controle geconstateerde niet-naleving of vermoedelijke niet-naleving van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, voor zover deze relevant worden geacht voor het vermogen van het algemeen bestuur om haar taken te vervullen. Daarnaast rapporteren wij fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader (ambtelijke organisatie/bestuur) is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Dit is tot op heden niet aan de orde geweest.

Bovenstaande risico's en kernpunten zullen bij de jaarrekeningcontrole en het accountantsverslag verder worden uitgewerkt. In de navolgende pagina's wordt nader ingegaan op onze aandachtsgebieden voor de controle van de jaarrekening 2022 en relevante ontwikkelingen voor het waterschap.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen

Rapportering over fraude en continuïteit in onze controleverklaring

Met ingang van het boekjaar 2022 rapporteren wij als gevolg van de aanpassing van de Nederlandse controlestandaard 700 in onze controleverklaring over de onderkende risico's voor continuïteit en fraude en hoe wij daaraan in de controle opvolging hebben gegeven. Concreet betekent dit dat in de controleverklaring twee secties worden toegevoegd, namelijk "onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling" en "onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's". Gezien het belang van deze onderwerpen vragen wij van het Waterschap Hunze en Aa's voor de jaarrekening 2022 een onderbouwing van de continuïteitsveronderstelling (c.q. de mate waarin het waterschap in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering op te vangen) en om een schriftelijke frauderisico-analyse.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling: In deze sectie zullen wij aangeven of wij wel of niet feiten en omstandigheden hebben onderkend die aanleiding geven te veronderstellen dat er een risico is met betrekking tot de afweging of de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel zijn op te vangen en de bedrijfsvoering voort te zetten voor de voorzienbare toekomst. Aanvullend zullen wij beschrijven welke werkzaamheden wij hebben verricht met betrekking tot uw conclusie over deze aspecten. Onderdeel van onze werkzaamheden is het beoordelen van uw toelichting (bijvoorbeeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en de meerjarenbegroting) van de onzekerheden, de feiten en omstandigheden en de maatregelen die getroffen zijn om de continuïteit van uw organisatie mogelijk te maken voor minimaal twaalf maanden na opmaakdatum van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's: We verwachten van het management een gedegen en schriftelijke risico analyse en frauderisicoanalyse (inclusief het risico op niet-naleving van wet- en regelgeving met een (mogelijke) impact op de financiële verantwoording). Hier zullen we in onze controle kennis van nemen en gebruiken tijdens onze controlewerkzaamheden. Na afronding van onze controlewerkzaamheden zullen wij bepalen welke frauderisico's zullen worden opgenomen in onze controleverklaring. Gezien het belang van deze risico's verwachten wij dat u in het jaarverslag of jaarrekening een adequate toelichting opneemt hoe u deze risico's beheerst en wat de mogelijke impact van deze risico's is op onder de meer de realisatie van uw doelstellingen, het naleven van wet- en regelgeving en de financiële positie van het waterschap.

Ons uitgangspunt is dat de mate van detail en omvang van de beschrijving van de onderkende risico's en werkzaamheden evenredig is met het belang van deze risico's en de mate waarin daaraan door ons aandacht is besteed in de controle.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Rekenkamerfunctie en rechtmatigheidsverklaring door het dagelijks bestuur

Ten aanzien van het wijzigingsvoorstel voor de “Wet versterking decentrale rekenkamers”, is door de Unie van Waterschappen een consultatiereactie geformuleerd en gestuurd naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 26 november 2020. Het wijzigingsvoorstel voorziet in een wettelijke verplichting tot het instellen van een onafhankelijke, extern samengestelde rekenkamer en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur. Een groot deel van de waterschappen heeft momenteel al een rekenkamer(functie) of een vergelijkbare bestuurlijke commissie. De Unie van Waterschappen was daarom van mening dat de wetwijziging, die voorziet in het instellen van eerdergenoemde rekenkamer, niet nodig is en er mogelijk toe leidt dat bestaande governance structuren onnodig moeten worden aangepast en tot bijbehorende kosten leiden. Het onderdeel van het wijzigingsvoorstel dat toeziet op de rechtmatigheidsverantwoording leidt in de toekomst tot de verplichte vermelding van een rechtmatigheidsverklaring van het dagelijks bestuur in de jaarstukken. Deze verklaring betreft een zogenaamde expliciete rechtmatigheidsverklaring. De Unie van Waterschappen ondersteunt de invoering van de rechtmatigheidsverklaring.

De Tweede Kamer stemde op 31 mei 2022 in met het wetsvoorstel tot de rekenfunctie en rechtmatigheidsverklaring. Op 27 september 2022 heeft ook de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel. De Tweede Kamer heeft vastgehouden aan het verplicht instellen van een onafhankelijke, volledig extern samengestelde rekenkamer. De Unie van Waterschappen heeft als reactie hierop voorgesteld dat de onafhankelijke rekenkamers vanaf 1 januari 2024 zijn ingesteld. De Unie van Waterschappen wil daarnaast voldoende voorbereidingstijd om het instrument inzake de rechtmatigheidsverantwoording in te voeren. Als ingangsdatum hebben zij daarom het verslagjaar 2025 genoemd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 28 november 2022 een besluit genomen over de invoeringsdatum voor beide onderdelen van de wet. Voor de waterschappen treedt de verplichting van de rekenfunctie vanaf 1 januari 2024 in werking. Vanaf boekjaar 2025 dient het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. De unie van Waterschappen zal hierbij de waterschappen ondersteunen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Implementatie nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem

De technische ondersteuning op het huidige financieel- en projectbeheersingssysteem door de leverancier zal in de nabije toekomst worden beëindigd. Door het waterschap is hierop geanticipeerd door een nieuwe aanbesteding te starten voor een nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem. Deze aanbesteding is inmiddels afgerond en er is een leverancier geselecteerd die een nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem kan leveren die aansluit bij de wensen van het Waterschap. Het doel is dat de implementatie van het nieuwe financieel- en projectbeheersingssysteem per 1 januari 2024 plaats zal vinden.

De implementatie van het nieuwe financieel- en projectbeheersingssysteem brengt (uiteraard) uitdagingen met zich mee. Zo dient gewaarborgd te worden dat de data uit het huidige financieel- en projectbeheersingssysteem volledig en juist wordt gemigreerd naar het nieuwe financieel- en projectbeheersingssysteem. Dit dienen wij ook vanuit onze controle van de jaarrekening vast te stellen, omdat een onjuiste of onvolledige migratie van de data ook de financiële verantwoording in de jaarrekening kan raken. Gedurende 2023 gaan wij met het waterschap in gesprek om de aanpak van de migratie (en vooruitblik op de controle hiervan) te bespreken, om te borgen dat de juiste maatregelen worden genomen de data juist en volledig te migreren.

Concept

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Samenwerking tussen het Waterschap en NBK en het gebruikmaken van de werkzaamheden van de accountant van het NBK

NBK stelt de eindafrekening heffingen en inningen van belastingen op ten behoeve van Waterschap Hunze en Aa's met daarin opgenomen de gegevens van de belastingopbrengsten over 2022 en de daarmee samenhangende balansposten. Deze eindafrekening wordt opgesteld op basis van het door de NBK opgestelde model "Verantwoording NBK" en dient te worden voorzien van een controleverklaring door de accountant van het NBK (Astrium) inzake getrouwheid en rechtmatigheid. De eindafrekening van het NBK wordt door het Waterschap Hunze en Aa's gebruikt bij het opstellen van de jaarrekening en specifiek de belastingopbrengsten en hiermee samenhangende balansposten. Bij onze controle van de jaarrekening van Waterschap Hunze en Aa's maken wij dan ook gebruik van de eindafrekening en de daarbij door de accountant van het NBK te verstrekken controleverklaring. Wij hebben daarom aan de accountant van het NBK instructies verstrekt ten aanzien van haar controle. De instructies en uitkomsten uit de interim-controle van het NBK hebben we op 2 december 2022 met Astrium besproken. Hieruit zijn geen relevante aandachtspunten gebleken.

Op basis van ervaringen in het afgelopen jaar en ontwikkelingen in het huidige jaar, hebben wij Astrium gevraagd specifieke aandacht te schenken aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De bepaling van de toegekende en verantwoorde kwijtscheldingen.
- ▶ De bepaling van nog op te leggen aanslagen van het huidige en voorgaande boekjaren.
- ▶ De mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen inzake de COVID-19 pandemie, energiearmoede en inflatie mee te nemen in zowel op de toegekende en verantwoorde kwijtscheldingen als op de nog door het NBK te beoordelen verzoeken tot kwijtschelding en de inschatting van de inbaarheid van belastingdebiteuren, mede in relatie tot hun ouderdom.

Wij monitoren de naleving van gemaakte afspraken rondom de tijdslijnen en de specifieke aandachtspunten omdat dit essentieel is om tijdig de jaarrekening van Waterschap Hunze en Aa's te kunnen controleren.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Stand van zaken samenwerking tussen het Waterschap en NBK evenals tussen de accountants (vervolg)

De naleving van gemaakte afspraken blijkt ook uit de Managementletter 2022, opgesteld door Astrium en gedateerd op 7 november 2022.

Zonder over te gaan tot het geven van een oordeel daarover, informeren wij u samengevat over de volgende in deze Managementletter benoemde ontwikkelingen:

- ▶ Astrium concludeert dat de administratieve organisatie en interne beheersing van het NBK voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Er is geen sprake van geconstateerde bevindingen die van groot belang zijn voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. Door Astrium wordt voorts geconcludeerd dat de directie en het management van NBK verbeteringen hoog op de agenda heeft staan en dat er op een strak en georganiseerde en effectieve wijze gebouwd wordt aan een verdere robuuste en toekomstbestendige organisatie. Uit de management letter blijkt dat opvolging is gegeven aan de bevindingen die vanuit voorgaand jaar waren onderkend.
- ▶ Sinds 2019 is het NBK bezig om het datawarehouse verder te ontwikkelen. Hier zijn in 2022 weer stappen in gezet. De verbijzonderde interne controle van NBK heeft in eerdere jaren reeds een goede ontwikkeling laten zien ten aanzien van het gebruik van data-analyse, een ontwikkeling die nog nader doorgezet kan worden ten aanzien van met name volledigheidaspecten van brongegevens (waaronder objecten en subjecten).
- ▶ NBK is bezig met het inventariseren van de mogelijke fraude risico's die van toepassing kunnen zijn op NBK. Op basis van deze inventarisatie zal de frauderisico analyse nader ingevuld gaan worden.
- ▶ In 2022 wordt door het NBK proef gedraaid met de rechtmatigheidsverantwoording. Astrium constateert dat de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording hiermee op schema ligt.
- ▶ Het NBK heeft het streven om aan alle aspecten van de BIO te voldoen. Uit interne analyses blijkt dat op een aantal aspecten hier nog niet volledig aan wordt voldaan. In 2022 wordt een informatiebeveiligingsplan opgesteld, waarin wordt aangegeven op welke wijze en in welke tijdsperiode de benodigde maatregelen worden uitgevoerd. De planning is om het plan eind 2022 af te ronden.

Naast bovenstaande onderwerpen hebben we specifiek overleg gevoerd met Astrium omtrent de IT risico's van het NBK (hierbij kan onder meer gedacht worden aan risico's inzake niet-naleving van de AVG en cybersecurity risico's). Astrium geeft aan dat het NBK zich bewust is van de risico's die op dit gebied kunnen spelen en dat deze een hoge mate van aandacht heeft om deze risico's te beheersen. Zo beschikt NBK over een actueel informatiebeveiligingsbeleid, een gedecentraliseerde registratie van verwerkersovereenkomsten en een gecentraliseerde registratie van eventuele datalekken. Hiermee wordt in voldoende mate gewaarborgd dat de verwerking van de gegevens conform de AVG plaatsvindt. Ook heeft de NBK een toereikende back-up en recovery procedure en beschikt het NBK over een incidentmanagementprocedure om eventuele incidenten af te handelen. De algehele conclusie van Astrium is dat het NBK op basis van voorgaande deze aspecten in voldoende mate beheerst.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Impact van de huidige economische omstandigheden op het Waterschap Hunze en Aa's

Door de aantrekkende wereldeconomie is er sprake van een stijgende vraag naar goederen, grondstoffen en personeel. Daarnaast leidt de oorlog tussen Rusland en Oekraïne tot een verdere stijging van de inflatie, met name gedreven door oplopende energieprijzen. Ook het Waterschap Hunze en Aa's wordt geraakt door de relatief hoge inflatie in Nederland en de rest van de wereld. Dit kan er toe leiden dat budgetten worden overschreden, met negatieve resultaten tot gevolg. Uit de najaarsrapportage 2022 blijkt dat met name het onderhoud van technische installaties duurder uitvalt als begroot als gevolg van prijsstijgingen van hout, staal, ijzerwaren en elektrische componenten.

Uit de najaarsrapportage 2022 blijkt eveneens dat het Waterschap tot nu toe goed in staat is geweest om de stijgende kosten op te vangen. Er is sprake van een sterk verwacht voordelig resultaat op de taak watersysteembeheer (van € 1,3 miljoen) en een beperkt nadeel vanuit de taak zuiveringsbeheer (van € 241k). Het positieve resultaat wordt met name veroorzaakt door hogere dan begrote opbrengsten waterschapsbelasting.

Het waterschap heeft diverse projecten onderhanden, waarvan het werk (deels) is uitbesteedt aan leveranciers. Leveranciers kunnen als gevolg van de stijgende kosten een claim indienen bij het Waterschap om een tegemoetkoming te ontvangen voor deze stijging. Hierbij dienen zij wel te kunnen onderbouwen dat deze claim het resultaat is van stijgende inkooprijzen. De claim wordt vervolgens beoordeeld door de financiële afdeling en door de projectcontroller/budgethouder van het project en uiteindelijk dient het DB conform het mandaat (afgegeven door het AB) goedkeuring te geven voor de hogere kosten. Voor deze verwachte kosten is een verzamelkrediet van € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld (conform de najaarsrapportage 2022). Er zijn al door meerdere marktpartijen claims ingediend als gevolg van de sterke prijsstijgingen, Op basis van de najaarsrapportage is er nog geen indicatie dat het beschikbare budget overschreden zal worden.

Vooralsnog leiden deze ontwikkelingen nog niet tot verhoogde risico's voor onze controle. Wij zullen de impact van de huidige economische omstandigheden op het Waterschap Hunze en Aa's blijven monitoren en indien nodig onze onderkende risico's en controleaanpak hierop aanpassen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Aandachtspunten Audit Commissie

Op 21 september 2022 hebben wij gesproken met uw Audit Commissie als voorbereiding op onze controle van boekjaar 2022. Tijdens dit gesprek zijn een aantal aandachtspunten benoemd door de Audit Commissie die wij hieronder hebben beschreven, inclusief onze (voorgestelde) opvolging daarvan.

ICT Veiligheid, waaronder op het gebied van cybersecurity en privacy

Tijdens onze tussentijdse controle hebben wij een begrip verkregen van de inrichting van de IT omgeving van uw Waterschap voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole. Ook hebben we stil gestaan bij de maatregelen die uw Waterschap heeft ondernomen op het gebied van cybersecurity en privacy. We constateren dat hier binnen de organisatie steeds meer aandacht voor is. Zo worden er stappen gezet om het geambieerde veiligheidsniveau (volwassenheidsniveau 3) inzake de Voortgang Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te bereiken. In de komende periode voeren wij samen met onze IT specialisten onze verdere werkzaamheden met betrekking tot de IT omgeving en IT-beheerprocessen uit. We volgen dit punt derhalve verder op in ons accountantsverslag.

Interne beheersing van de samenwerking met het NBK en waardering openstaande debiteuren

In het kader van onze tussentijdse controle hebben wij de interne beheersing van het waterschap rondom de samenwerking met het NBK beoordeeld. Vanuit het NBK worden per kwartaal rapportages ontvangen, die inhoudelijk worden beoordeeld door medewerkers van uw financiële administratie. Wanneer nodig worden vragen/opmerkingen door het waterschap teruggelegd bij het NBK. De waardering van de openstaande debiteuren door het NBK wordt kritisch beoordeeld en wordt bijgesteld indien dit noodzakelijk wordt geacht. Tijdens onze jaarrekeningcontrole zullen wij extra aandacht besteden aan de waardering van de openstaande debiteuren de naleving van de met het NBK gemaakte afspraken en hierover rapporteren in ons accountantsverslag.

Naleving gemaakte afspraken met het AB over opvangen exceptionele kostenstijgingen door het DB

Om de huidige prijsstijgingen op te kunnen vangen heeft het AB ingestemd met de 'regeling exceptionele prijsstijgingen' en een verzamelkrediet van € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld. Uit de najaarsrapportage 2022 blijkt dat een deel van het verzamelkrediet door het DB reeds is benut voor enkele claims die door aannemers zijn ingediend. De verwachting is dat in het najaar nog meerdere claims zullen volgen waarop een beroep wordt gedaan op het restantkrediet. Wij hebben procesbesprekingen gevoerd met de betrokken medewerkers en constateren dat het beleid ten aanzien van de kostenstijgingen in opzet wordt gehandhaafd. Tijdens de jaarrekeningcontrole zullen wij toetsen of de onttrekkingen aan het verzamelkrediet voldoen aan de met de AB gemaakte afspraken. De uitkomsten hiervan zullen wij rapporteren in ons accountantsverslag.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Interne beheersing

Beheersmaatregelen

Tijdens onze interim-controle hebben wij de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen, die relevant zijn in het kader van onze controle van de jaarrekening, getoetst. Op basis van interviews met uw medewerkers en het inspecteren van documenten hebben wij inzicht verkregen in het kritieke pad van uw processen, de relevante procesrisico's en de ingerichte interne beheersingsmaatregelen. Onze controle was met name gericht op de volgende processen, waarbij per proces de huidige status van onze controle is weergegeven:

- ▶ Opstellen van de jaarrekening: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld, de aansluiting tussen financiële administratie en de jaarrekening wordt gegevensgericht gecontroleerd in het voorjaar van 2023.
- ▶ Treasury: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld, de mutaties in de langlopende schulden worden gegevensgericht gecontroleerd.
- ▶ Schattingen: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld, adequate toepassing van gehanteerde veronderstellingen en bepaling van voorzieningen wordt in het voorjaar van 2023 gecontroleerd.
- ▶ Inkopen en rechtmatigheid: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld. Gedurende de interim controle hebben we reeds een gegevensgerichte detailcontrole uitgevoerd op de verantwoorde kosten in de eerste tien maanden van het boekjaar. Deze detail controle zal worden aangevuld (met de nadruk op de laatste maanden) en uitgevoerd worden in het voorjaar van 2023. Voor inkopen zullen wij, als onderdeel van onze jaareinde werkzaamheden, tevens gebruik maken van data-analyse. Tot op heden hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van de inkopen en rechtmatigheid.
- ▶ Aanbestedingen: opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld. De rechtmatigheid van de aanbestedingen worden verder gecontroleerd in het voorjaar van 2023.
- ▶ Betalingen: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld. De betalingen worden gegevensgericht en in samenhang met geregistreerde inkooptransacties gecontroleerd. We hebben reeds een eerste detailcontrole uitgevoerd middels onze interim detailcontrole van de inkooptransacties. De aanvullende controle zal in het voorjaar van 2023 plaatsvinden.
- ▶ Personeel: de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen is vastgesteld, een nadere opvolging van deze controle zal worden uitgevoerd in het voorjaar van 2023.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Relevante ontwikkelingen

Interne beheersing

Bijlagen

Beheersmaatregelen (vervolg)

- ▶ Waterschapsbelasting: dit proces is grotendeels uitbesteed aan Noordelijk Belastingkantoor, nadere gegevensgerichte controle van de belastingopbrengsten en daarmee verband houdende belastingdebiteuren wordt uitgevoerd in het voorjaar van 2023 op basis van de rapportages te verkrijgen van Noordelijk Belastingkantoor.

Onze indruk is dat nog immer sprake is van een hoge mate van controlebewustzijn en dat de interne beheersingsmaatregelen van voldoende niveau zijn.

Aanbestedingen

De controle op de naleving van de (Europese) aanbestedingsprocedures is van toepassing in het kader van de controle van de rechtmatigheid voor decentrale overheden zoals het waterschap. In het Controleprotocol 2018 is opgenomen dat de accountantscontrole van rechtmatigheid limitatief gericht is op de naleving van wettelijke kaders zoals die zijn opgenomen in het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole. Dat betekent dat louter aanbestedingen boven de Europese aanbestedingsgrenzen in onze controle van de jaarrekening 2022 in aanmerking worden genomen om te toetsen of sprake is van een financiële rechtmatigheidsfout. Alleen deze financiële rechtmatigheidsfouten wegen mee in ons oordeel omtrent de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Het interne aanbestedingsbeleid werkt overigens met lagere aanbestedingsgrenzen en wordt intern getoetst op basis van verbijzonderde interne controle. Het interne aanbestedingsbeleid maakt geen deel uit van het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en maakt dus tevens geen deel uit van onze controle.

De werkzaamheden die het controleteam heeft uitgevoerd ten aanzien van aanbestedingen bestaan uit het beoordelen van opzet, bestaan ten aanzien van de specifieke beheersmaatregelen in het kader van de aanbestedingsprocedures. Belangrijkste aandachtspunten bij deze beoordeling zijn:

- ▶ Aansluiting eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid op de geldende externe wet- en regelgeving.
- ▶ Aanwezigheid contractenregister
- ▶ Aanwezigheid van een verplichtingenadministratie
- ▶ Aanwezigheid van spend-analyses
- ▶ Aanwezigheid zichtbare interne beheersingsmaatregelen ter controle op de naleving van de geldende interne en externe aanbestedingsregels
- ▶ Tevens is hierbij aandacht geschonken aan de geautomatiseerde beheersmaatregelen en algemene IT-beheersmaatregelen

Wij zullen de controle van de rechtmatigheid van de inkoop en aanbestedingen in het voorjaar van 2023 uitvoeren als onderdeel van onze jaarrekeningcontrole.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Bijlage

Bepaling materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming en het Controleprotocol 2018 van het Waterschap Hunze en Aa's hebben wij de materialiteit voor de controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel bepaald op 1% van de totale lasten. Op basis van de begroting 2022 hebben wij deze bepaald op € 940.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zullen de materialiteit voorafgaand aan onze jaarrekeningcontrole bijstellen op basis van de werkelijke lasten inclusief toevoegingen aan de reserves over het boekjaar.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, bedraagt € 94.000 voor fouten en € 282.000 voor onzekerheden.